

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstr. zdej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure predpoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu. Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglaš in poslanice

se računijo po peti-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v šnopcih obsežnih: 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. peti-vrstice.

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer, po nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vs leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jelle-sitz v Namski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu delta Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naročnikom.

Naslanjaje se na pozive in prošnje v starem letu, pričakujemo z gotovostjo, da vsi gg. naročniki izpolnijo čim prej svojo dolžnost do našega upravnistva. Zastankov je veliko preveč, in to celo pri premožnih Slovencih, ki ne pošljejo naročnine iz zgolj nemarnosti. Ako bi ne bilo zastankov, bi bili „Sočini“ računni danes ugodni, kar pa niso!

Zanaprej bodi v tem pogledu drugače! Red moramo narediti! Zato izjavljamo danes na tem mestu:

Mi „Soče“ ne vsiljujemo nikomur! Kdor je ne mara, mu je ni treba sprejeti na pošti. Kratka izjava: „Soče“ ne sprejemem več zadošča, da nam jo pošta vrne. Kdor jo pa sprejema, naj jo tudi redno plača. Ako tega ne stori radovoljno, bo v to prisiljen. Zgubljati, kar nam pošteno tiče, nas kratko nikar ni volja! — Upamo pa, da ne bo mnogo takih, ki nas prisilijo k skrajnemu koraku.

Od rednih naročnikov, ki niso nič dolžni za čas do konca l. 1898., pa pričakujemo, da takoj obnovijo naročbo za tekoče leto. Jako nam ustrežejo, ako pošljejo za celo leto naprej. Vzroke smo že razložili.

Roman „Ben-Hur“ dokonča ta mesec. Vkljub raznim prilogam ga nismo mogli dovršiti. Prav zdaj je šele nastopil v povesti — Kristus. Opozorjamo na daljni razvitok te sloveče povesti, ki je zbudila po vsem svetu velikansko zanimanje in občudovanje.

Opozorjamo pa tudi na prihodnji roman „Marko Vis ontie“ iz peresa slovečega Italijana Tomaža Grossija (umrl l. 1853. v Milanu). Roman nam prikazuje v realističnih barvah življenje mogotcev in revnega ljudstva zgornje Italije v 14. stoletju.

Uredništvo in upravnistvo.

Boj za deželni šolski zalog.

V prvi seji deželnega zbora dne 28. decembra je torej predložila vlada načrt

zakona, po katerem bi prevzel deželni šolski zalog 80% vseh učiteljskih plač. Okrajnim zalogom bi ostalo le še 20% plač in skrb za šolske prostore, potrebo in druge potreščine. Ako bi bil sprejet t. načrt zakona, bi bili okrajni razbremenjeni, in učiteljstvu bi se lože pomagalo, bodisi s povišanjem plač polom deželnega zalog, bodisi z dokladami okrajnih zalogo, dokler bi ne bilo mogoče, prodreti z zakonom.

Da je vlada predložila tak načrt zakona, je zasluga modre politike naših poslancev. Ni zdaj prvič, da so delovali slovenski prvaki v tem smislu, marveč zgoditi bi se imelo že enkrat poprej, toda odločen upor od one strani, ki tudi zdaj lahko vse podere, ako hoče, je vlado ostrašil, da ni izvedla svoje obljube. Naši prvaki niso mirovali, dokler niso dosegli svojega namena, t. j. da je vlada sama predložila načrt zakona o deželnem šolskem zalogu, kajti v tem slučaju je več upanja, da pravična zahteva tudi zmaga.

In prav v času, ko so se naši prvaki najustojnejše poganjali za to neprecenljivo pridobitev, so tudi nekateri učitelji najbrezobraznejše udrihali po njih. Česar učitelji niso zmogli, so dopolnili kovarji v uredništvu „Slov. Naroda“, — in takó so z združenimi močmi mikali po glavah slovenskih prvakov na Goriškem. Toliko brezobraznostij, toliko najdrznejših lažij in obrekovanj ni doživel zadnji sušmar na našem političnem polju, kolikor so jih nametali na ledja naših prvoboriteljev. Mi smo dajali med vrstami razumeti to kričevo krivico, smo namigavali na skrivno delo naših veljakov, no v odgovor smo dobivali zaničevanje, zasmehovanje in cele gromade novih insultov celo na osebno čast in pošteno imo posamičnikov.

Dne 28. decembra so dobili ti klevetniki najustojnejši odgovor. Naši poslanci so res opustili abstinenco, ker so dosegli svoj namen, najprej seveda v jednem vprašanju, in sicer v onem, katero so postavljali ves čas na prvo mesto. Ako pa hoteli, da iz načrta nastane veljaven zakon, morajo iti v deželni zbor in ne čepeti doma ter čakati, da ga jim Lah na krožniku prinesejo na dom. — Kakó smešna je torej tista bedasto-bahata hvala, češ: „mi učitelji in

„Da, Juda je povedal, da so odšli ozdravljeni.“

Med tem se je približala množica, ki je šla od vzhodne strani.

Med ljudmi, ki so šli, prenavzeli veselja, prepevajoči in plešoč, so zagledale ženske moza v beli obleki in z odkrito glavo. Jahal je na oslici. Oči je imel uprte pred se.

On sam v tej gneči, je bil žalosten in otožen. Solnce, odbijajoče se v zlato-kostanjevih njegovih lasih, ga je ovenčalo z žarnim vencem.

In dasiravno ga nihče ni pokazal gobavim ženskam, vendar sta takoj spoznale, da je to On, čudoviti Nazarene.

Za njim, kakor daleč je moglo doseči oko, se je drvila množica. Petje se je razlegalo po vsej dolini.

„To je on, Tirza, to je on!“ Pojdite bliže!“ je klicala mati.

Govoreča tako, je stopila naprej ter padla na kolena. Hčerka in stara sužnja sta pokleknila poleg nje.

Sprevod, ki je šel od strani mesta, zagledavši tamkaj drugega, je korakajoč mu nasproti, maha! po zraku s palmovimi vejami ter prepeval z mogočnim glasom:

„Hosana Sinu Davidovemu! Hozana Kralju Izraelskemu, kateri pride v imenu Gospodovem.“

„Slov. Narod“ smo pripravili slovenske poslance v deželni zbor“ (glej „Narod“ od srede). Kaj naj človek reče toliki predrznosti, ki dela sramoto učiteljstvu in narodu, med katerim živé?!

Najhuje se je opeknel pa veliki ljubljanski klepetec alias „Slovenski Narod“. Ko je slišal o vspelu naših poslancev, je gotovo takoj občutil zausnico sebi, ali da bi dokazal svojo veliko modrost in skrb za našo deželo, je hitel svetovati slovenskim poslancem, naj vsekakor gredo v deželni zbor, naj izdelajo in takoj predložé načrt zakona o deželnem šolskem zalogu, da ne bo brezpotrebne zamude itd. Kakó malo je bilo treba takih svetov tega „velikega klepetca za slovensko inteligenco“, je razvidno iz tega, da je bil načrt zakona že izdelan in je prav takrat romal z Dunaja v Trst in Gorico.

Naše učiteljstvo je zdaj lahko prepričano, kdo je imel prav: „Soča“ ali nasprotni dopisniki „iz učiteljskih krogov“. Mi jim prej nismo mogli zamašiti ust, ker nismo smeli izdati one taktike naših prvakov, kateri so se učiteljski dopisniki rogali. „Soča“ je svetovala potrpljenje, češ, zdaj je najbolj kritična doba, je morda prehodna doba k boljšemu, ne rušite, marveč raje podpirajte nas. In utekla nam je čisto navadna, a dobro mišljena fraza. Ako deslej niste se pomrli za lakotjo, prestanete pač tudi to kritično dobo! To sčemo na sed nedolžno, častu in razmeram popolnoma odgovarjajočo primero so pridno izkoriščali nekateri hujšaki, da so dalje udrihali, še posebe po „Soči“. Gg. učitelje opozorjamo, naj čitajo še enkrat oni toliko napadani članek, naj ga primerjajo s sedanjim položajem v deželi — in videli bodo, da je bila in je „Soča“ najtreznejša varuhinja tudi koristij učiteljskega stanu. — Danes lahko govorimo o tem, poprej nismo mogli. — Sicer pa izjavljamo še enkrat, da hujškarij iz „učiteljskih krogov“ večina učiteljstva ni odobraval. Število učiteljev, ki so naročeni na „Sočo“, se je med tem časom še pomnožilo.

Načrt zakona je torej predložen! Toda zakon se ni! Ali bo?! O tem bomo v osmih dneh na čistem! Lah! so uprizorili proti temu načrtu velik odpor! Protestujejo celo občine po Furlaniji, katerim bi bil v

A oni, ki so šli v spremstvu Nazarena, so odgovorili uprav z isto pesmijo, da se je streslo od nje ozračje, od koder se je odbijala ob stene jarkov.

V tem nepopisnem hrupu je klic gobavil izginil kakor čivkanje tičev sredi burje.

Trenutek še, in vsa nadeja rešitve bo izgubljena za zmerom.

„Blíže, dele moje, še bliže“, je dejala vdova. „Ne more naju slišati iz take daljave.“

Pomaknili sta se na rob skale. Mati, dvignivši ranjene roke kvišku, je klicala z velikim glasom Njegovega usmiljenja.

„Gobavi! gobavi!“ so sklicali v tolpi zagledavši ti odurni bitji.

„Kamenjajmo jih!“

„Proklete so od Boga! Smrt njim!“

Sredi te neusmiljene gneče je bilo vendar dokaj ljudij, ki so se vsled daljšega občevanja z Učenikom navzeli njegove ljubezni do bliznjega.

Ti so molče gledali, kako se je približal k nesrečnim ženam, in dospel do vzhodja skale, pridržal oslico.

Njegov slaček pogled, poln ljubezni in usmiljenja, je počival na njih.

„Učenik! Učenik!“ je zaklicala vdova.

„Ti vidiš najino revščino. Ti jedini naju moreš očistiti. Usmili se!“

„Ali verjameš, da zamorem to storiti?“

korist. Mestni zastop goriški je tudi protestoval in naložil zastopnikom goriškega mesta, grofu Francu Coroniniju in dr. Venutiju, da morata glasovati proti temu zakonu. O vsem tem več prihodnjé.

DOPISI.

Iz Gorice. — (O „šagri“ v Pevmi). „Soča“ in „Primorski List“ je slavno državno pravdnistvo zaplenilo meseca avgusta t. l., ker sta se drznila napisati nekaj besed v obrambo č. g. Budina glede na dogodke v Pevmi dne 8. avgusta. „Corriere“, „Sentinella“ in — „im Bunde die dritte“ — velekaloliška „Eco“ so z njim lastno brezobzirnostjo in satanskim sovraštvom do vsega, kar je slovanskega, tako pisali o dogodkih v Pevmi, da je moral biti vsakdo, ki je čital omenjene liste, uverjen: Pevmečani so divje, krvoželjne zverine, in njih poglavar Budin je kriv, da se je „il ballo in onore delle Annette goriziane“ ponesrečil, da so imeli domači fantje velikansko izgubo, da so morali bežati goriški odrasenci, da je curkoma tekla nedolžna, sveta italijanska kri, da je vsled tepeža ležalo sedem smrtnoranjjenih oseb v bolnišnici itd. „Questi sono i frutti di certe prediche, che sono tutt'altro, che...“, končuje dopisnik svoje poročilo v katoliškem (?! italijanskem listu „Eco del Litorale“.

Imenovani listi so dosegli svoj namen: zbegali so mirno, nevedno ljudstvo. Č. kr. orožnikom so iz Gorice prinesli tužno vest o krvavem tepežu v Pevmi. Z vso mogočo hitrostjo in natančnostjo je vodil preiskavo stražmojster Sepich (Zepič), ki se ni bal izustiti: „der schwarze Kessel ist schuld...“ (Zepiča so premestili iz Podgore v Červinjan) Na podlagi orožnikove ovadbe je razposlalo državno pravdnistvo, oziroma okrožno sodišče, brez števila vabil otrokom, fantom, dekletom, podžupanom, županu, starošinam, ženam, starčkom in tudi č. g. Budinu, kot za tožencu sokrivde javnega nasilstva in težkega telesnega poškodovanja.....

In kaj je izdala preiskava, oziroma obravnava na okrožnem sodišču v Gorici? Drjavno pravdnistvo se je lahko prepričalo,

„Ti si ta, katerega so napovedali pre-roki. Verujem, da si Mesija.“

On se je zavzel ter rekel:

„Žena! velika je tvoja vera. Naj se ti zgodi, kakor želiš!“

Njegov usmiljen pogled je za trenutek počival na njej.

„Slava Bogu na višavah! Blagoslovljen, trikrat blagoslovljen On, katerega nam je poslal!“ je klicala z živo vero.

Za božanstveno njegovo srce, polno ljubezni do ljudij — ki ni bila manjša sedaj, ko je z vso zavestjo sel v kruto smrt iz njihove roke, kot na početku Svojega poslanstva; za srce, tako koprneče po vzajemni ljubezni, so morale biti kaj sladke te besede.

Toda v tem hipu Ga je obkolila množica, prišedša iz Jeruzalema, ter ga radostno pozdravljala, prepevaje: „Hozana Sinu Davidovemu!“ in polagala mu pod noge palmove veje.

V kratkem je sladka postava Nazarena izginila gobavim ženskam izpred celj za zmerom.

Klečale so, dokler ni utihnil v daljavi odmev radostnih krikov množice.

„Hei!“ zaklicie vdova ter objame Tirzo.

„Ozdravljeni svi, čisti svi, kajti On je Mesija, ki zamore delati velike čudeže!“

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE

Poslov. Podravski.

(Drugi zvezek).

(Dalje).

OSMA KNJIGA.

In ko sta tako z radovednostjo ogledali ta sprevod, je od nasprotne strani, od vzhoda, prinesel jima veter na ušesa trušč in sam tisočeri glasov. To je bila napoved druge, še številnejše množice.

„Kakšen hrup je to?“ je vprašala Tirza, sprebujejena po njem.

„On prihaja.“ odvrne jej mati; „glej ta tolpa Mu je šla nasproti, a od ondot prihaja druga, ki ga spremlja na poti v Jeruzalem. Gotovo se tukaj srečata.“

„Gh! ti naju oglušé. Najine besede ne dolete do Njega.“

Tudi materi je ze prišlo to na misel.

„Kako naj kličevi?“ je vprašala Amro.

„Gobav mu je dejal: „Gospod, imej usmiljenje z menoj!“ Drugi so klicali: „Učenik, usmili se!“

„Samo to?“

„Nič drugega.“

„A vendar je to zadoščalo.“

da sta zaplenjena lista „Soča“ in „Primorski List“ pisala resnico, in da je bilo pisarenje v ital. listih le podlo obrekovanje. Da bi imela „Corriere“ in „Sentinella“ le iskrico ljubezni do resnice, bi morala preklicati to, kar sta pisala, ali vsaj naznaniti svojim čitateljem izid obravnave o dogodkih v Pevmi dne 8. avg. t. l. — Sram ju je, zato molčita! Da pomolči tudi katoliški (?) list „Eco del Litorale“ ki je meni nič tebi nič na podlagi dopisov v brezverskih, lažljivih časopisih, vsemu svetu povedal, da nekdo v Pevmi (kdo drugi kakor g. Budin?) hujska, šunta in draži verno nevedno ljudstvo v svojih cerkvenih govorih, ponavljamo, da molči katoliški list, kateremu bi morala biti prva in najimenitnejša dolžnost, braniti čast in ugled katoliškega duhovnika... je neodpustljivo. — Videant ipsi!

Iz Šempasa. — Odgovor proti dopisniku v 102 št. „Soče“ lanskega leta: V onem dopisu se je izrazil dopisnik, da ima več dokazov proti šempaski pošti, torej ven z njimi! Pa ne v „Soči“, ampak na ravnateljstvo v Trstu, tja naj naznani, ako lahko nase napake kaže; radi se bomo odgovarjali, ker mi smo odvisni le od ravnateljstva. — Kar se tiče časopisov, za to ne bo pošta odgovorna, ako jih dobivajo naročniki tudi osem dni pozneje — ker mi jih točno oddamo pismonoši —, ali ni mogoče, da se tudi kje drugje zadržijo?! O „Primorcu“ molčijo sedaj, to so izvedeli, kje je bil zadržan, tako naj se potrjuje poizvedeti za „Sočo“, kdo jo zadržuje; mi pristavimo le to, da na 8. decembra pismonoša ni nesel nobene „Soče“ v Osek.

C. kr. poštni urad v Šempasu. — Opazka uredništva: Sedaj smo čuli „dva zvana“ in sicer po dvakrat! Zato naj pa bo tudi konec dopisovanju o teh rečeh! Mi ne priobčimo v tem pogledu nobene besede več!

Iz Ozeljana. — V 100. številki „Soče“ smo čitali dopis iz Šempasa. Dopisnik pravi, da volitve v starasinstvo za nekatere so se prezgodaj. Da, res je to, ali vprašanje je le, za katere?? Za tiste, kateri menijo, da izgine vse s površja, ako oni ne zastopajo občine!? Temu pa ni povsem tako. Tri leta niso cela večnost; pustite torej, naj tudi drugi kaj poskusijo. Čudno je, da nekateri podžupani vedno tožijo o tem takó nevhvaležnem poslu, kateri pa jim je vendar takó ljub. Dalje omenja, da prav rad vidi, ako pusté mesta drugim, toda takim ne, kakor jih mi hočemo! Mi pa sploh nič ne izbiramo, temveč samo to želimo, da naj bo za enkrat vse novo. Kaj prav mora biti vedno le eden podžupan? Saj so tudi drugi zmožni ta posel. — Res je, da se mora izvoliti delavne može, toda ne samo za to, da se jim prav pridele oprtnjak na pleča, potem pa se tako ponosno sklicujejo na postavo in na paragrafe, da je joj! Res je zopet, da smo srečni pod Čavnom, ker imamo vzor-starešine. — Ravno tisti dopisnik je trdil, da, ko je župan govoril, kako se nam godi pod sedanjó vlado, da mu je okr. glavarstvo poslalo odlok samo nemški in laški — je isti vrnil, ali dobil zopet ukaz, da mora takega pribiti; vsi starasine so vstali,

Komaj je izrekla ta besede, je jela krogiti v njenem srcu nova kri in tekla je čimdalje urneje, noseča zdravje gnijotim členom. In zacelile so se njima rane, odpadale kraste. Zdelo se njima je, da sta se napili zdravila, ki je hipoma ozdravilo njuno telo in dušo. Z hvaležnostjo do Odrešenika se je radovala novega življenja ter pozabila na prebito trpljenje.

Ni preteklo niti toliko časa, kolikor ga je treba, da se pove to z besedami, in bili sta zdravi kakor nekdanj, spremenjeni samo za toliko, za koliko šestnajst let, preživelih celo brez trpljenja, more zapustiti sledu.

Razun Amre je bil še nekdo drug priča te promene.

Čitatelj se gotovo še spominja, da je Ben-Hur spremljal Nazarencu na vseh Njegovih potih. Bil je tudi sedaj med množico, ki je prišla iz Belfage. Videl je, kako se je gobava ženska prikazala na skali, slišal njen prosek klic in odgovor Učenika, in dasiravno je On večkrat pred njegovimi očmi delal čudeže, vendar je ta moč ozdravljenja, bučeča vedno največje občudovanje v očeh mladega Izraelca, vzbudila v njem pomisleke tudi sedaj gledé na poslanstvo Onega, ki je v očeh nekaterih bil Odrešenik, v očeh drugih pa — kralj.

Danes, ko je v svetlišču v navzočnosti

da protestujejo proti ravnanju vlade, — ali jeden teh slavnih staršin je vendar le sedel in modro molčal. Kaj je njemu kaj takega mar, saj on živi vse jedno! Taki motje naj bi nam načelovali še nadalje? Tužna nam majka! Dalje piše, kako radodarni da so Šempasci. To pa je res, samo nočemo vedeti, kako se tistim godi, ki živé ob njihovi milosti! Pripoveduje nekaj o razdelitvi, o „Via Stretta“ itd., na kar ni vredno odgovarjati. Pravi tudi, da predsednik Ozeljanskega gospod. sveta je bil že omenjen v „Soči“. Obžalujemo pisatelja onih vrstic, ker hoče nas sramotiti s tem, da nam predstavlja človeka, starega, bolnega na razumu, kateremu pa še ni nikdar podaril grizljaja, ker sploh se on beračil ni, ne po Ozeljanu, še manj pa po Šempasu. Pometajte pred svojim pragom, kjer leži dosti smeti! — Za Vaše tri tajnike pa hvala lepa, le obdržite jih, ker jih sami najbolj rabite!

Na svidenje, pridem nazaj!
Podčavenski Sokol.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Tudi goriskim narodnjakom dobro znani rodoljub P. Hinko Jurč Putrich, iz reda oo. kapucinov, je bil imenovan od vojnega ministerstva v vojaškim kaplanom II. vrste v rezervi! Čestitamo!

Osobna vest. — Častnim papeževim komornikom z naslovom „monsignore“ je imenovan preč. g. profesor Tomo Zupan, velezašlužni načelnik družbe sv. Cirila in Metoda.

Deželni glavar grof Frane Coronini — odstopil. Pred sklepom večernega izdavanja nam je došla sicer že pričakovana vest, da je odstopil deželni glavar grof Frane Coronini. Odstop je naznanil danes ob 4. popoldne dež. glavarja namestniku dr. Ant. Gregoričiču, vladnemu zastopniku vit. Bosiziu in predsedniku ital. kluba, dr. Pajerju, in sicer pred začetkom seje sol. odseka.

S tem odstopom je popolnoma premenjen položaj v dež. zboru, kakoršen smo mi naprej videli, ko smo rekli v štev. od 23. dec.: „In če vse vrvi popokajo, jim prihliti v zadnji sili na pomoč stari „angelj varuh“ — in „Avstrija“ bo rešena.“

Italijanom je grof Fr. Coronini res prihlitel na pomoč s tem, da je odstopil. S tem je za sedaj odločeno tudi vprašanje o dež. sol. zalogu. Ako pa je odloženo, ni še pokopano in upamo, da si bo vlada znala poiskati pot, po kateri doseže njen predlog tudi veljavno zakona.

O goriskem županu. — Dne 28. decembra je bilo pred otvoritvijo 1. zbornega zbora v stolni cerkvi slovesna maša, katere se je vdeležilo več poslancev, med njimi tudi goriski župan kot od tukajšnje trgovinske in obrtne komore izvoljeni poslanec. V cerkvi se navadno obnaša vsak olikani človek dostojno, ako tudi ni prišel v njo iz pobožnosti, ampak le prisiljen moralno iz katerega si boji vzroka. Od župana goriskega mesta se sme z vso pravico zahtevati, da se bo v cerkvi tako obnašal, da bo dajal dober izgled svojim soobčanom. Dr. Venuti pa tega ni storil, kajti on je celo mašo šepetal, zeval in se na svojem sedežu tako pretvarjal, da se olikani človek v olikanej družbi niti v krmi takó ne obnaša. Gospod, ki je nam to sporočil, pripomnja, da se je vsak, kateri je to nespodobno vedenje goriskega župana zapazil, zgrašal med tem. Dopisnik nas slednjič vpraša, ali bi mu mogli povedati, zakaj je pobožna „Eco“ vse to zamožčala, kajti zapaziti so morali eden ali drugi njenih so-

zbrana ljudstva imel objaviti, kdo je in po kaj je prišel, danes je Ben-Hur več nego kedaj poprej želel razumeti Njega.

Ločil se je torej od drugih in sedel na kamen, čakajoč, ali se uresničijo besede Gospodove.

Ženski sta mu bili popolnoma tuji. Ko pa ju je pozorneje ogledoval, mu je padel pogled na lice starke, ki je bila pri njima. „Za Boga živega! To je Amra!“ je zaklical začuden.

Vstal je ter se vspenjal gibčno na klanec in se jej približal. Dasiravno je šel tesno mimo matere in sestre, vendar ju ni poznal. „Amra! kaj delaš tukaj?“ jo vpraša.

Padla mu je k nogam ter komaj mogla govoriti od veselja.

„O gospod, gospod!“ jo jecljala. „Kako mogočen in usmiljen je vaš Bog, v katerega verujem tudi jaz.“

Ben-Hur, videč to njeno ganutje, je jel nekaj slutiti. Obrnil se je k onima ženskama, ki sta uprav v tem hipu vstali... Obrnil se je — ter obstal kakor vžidan.

Ženska, pred treutkom še tako odurna, se je spremenila v zalo, resno matrono. Že to predruženje samo je moralo vzbujati občudovanje, toda vzrok njegovega ganutja je bil še važnejši.

Ta ženska je bila živa slika njegove

trudnikov županovo obnašanje. — Mi na to ne vemo odgovora, omerimo le, da na Laškem se sploh cerkveni obredi le malo ali nič ne spoštujejo, in da tam pripovednikom v cerkvi ploskajo, kakor igralcem v gledališču.

„Kazipot.“ za l. 1899. smo danes razposlali zunanjim naročnikom. To je našim naročnikom lepo novoletno darilo. Kdor je kupil kdaj kako podobno nemško ali lasko knjigo, bo vedel šele dobro ceniti vrednost našega „Kazipota“. V nobenem jeziku bi take knjige ne prodajali izpod 1 gld. — Prihodnje leto bo delo še popolnše, zlasti o Trstu in Istri, da bo to pravi „Vademecum“ za vsakoga, ki se količkaj zanima za te dežele. — S to redno letno prilogo, z „Gospodarskim Listom“ in še drugim: prilogami je „Soča“ gotovo takó cenen list, kakoršnih ni mnogo niti med večjimi naročniki nego je slovenski. — V nagrado za vse to imamo do naračnikov le eno prošnjo: plačujte nam redno naročnino! S tem bo podjetje uspevalo in se bo vedno le borilo za življenje, kar nam ni v čast.

„Viva l' Istria!“ tako so kričali dne 26. pr. m. v gledališču v Gorici. Po predstavi so dali odduska „užaljenim“ čustvom ter priredili demonstracijo „za Istro, katere je danes v nevarnosti vsled hrvaškega gimnazija v Pazinu“, kakor pravi „Karlja“.

Laške signore so mahale z rutami, laški signori pa so vpili kakor pouličnjaki: „Viva l' Istria!“ Vpili pa so tudi v prostorih gledališča: „Fora i ščavi“, česar pa „Karlja“ ni povedala, za to popeljujemo mi poročilo o tem dogodu tako, da povemo: Goriski vročerkvni, neodrešeni irredentovci so podali na omenjeni dan, „una manifestazione di una solidarietà“ prav tako, kakor drugodi. Vpili so: Viva l' Istria! pa tudi: Fora i ščavi! „Karlja“ prispodablja ta dogodek z 22. marcem 1897. Tačas — pravi — je bila demonstracija izraz zmage, ta pa je izraz nevarnosti! Kakšna je ta solidarnost, smo že povedali, kar se tiče one zmage, pa pomenimo, da je bila izraz krivice, lopovstva, katere so takrat premagale slovensko poštenost!

Obznanilo c. k. finančnega ravnateljstva. Dne 1. januarja 1899, s kojim se vnovi razglašajo veljavni roki za plačevanje raznih neposrednih davkov kakor tudi posledice zanemarjanja istih.

Finančno ravnateljstvo naznanja vsled postav z dne 9. marca 1870 drž. zak. št. 23, da se sledeči davki imajo v teh-le rokih plačevati:

a. zemljarina v mesečnih obrokih in to: prvega vsakega meseca naprej:

b. hišno razredni kakor tudi hišno najemni davek zunaj mesta Trsta v mesečnih rokih in to: prvega vsakega meseca naprej: v mestu Trstu in okolici pa se mora plačati hišno-najemni davek 1. marca, 1. junija 1. septembra in 1. decembra;

c. obča pridobarina se ima plačati za vsako četrtletje naprej 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Isto tako treba plačati pridobarino od javnemu dajanju računov podvrženih podjetij v starih enakih. 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra dospelajočih obrokih;

d. v kolikor se prihodarina ne plača na označeni način v §. 133 zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220, t. j. potom odbitka, treba jo poravnati v dveh enakih 1. junija ter 1. dec. dospelajočih obrokih;

e. osebno dohodarino je plačati s pridržkom določeb §. 234 zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 oziroma cesarske naredbe od 8. julija 1898 drž. zak. št. 120 v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospelajočih obrokih. Vsled teh zakonskih odredb so dolžni vsi oni, ki izplačujejo dohodke v §§. 167 ter 168 gornjega zakona omenjene, ako isti niso zgolj spremenljivi, odtegniti prejemnikom od teh dohodkov predpi-

matere, samo lasje so jej že osiveli, in nekoliko gub je označevalo tek let na ostarelem, a vendar še tako nežnem licu.

Poleg nje je stala druga, podobna Tirzi, isto tako zala deklica, kakor je bila zala sestra, ko je na dan katastrofe ogledovala pohod rimskih legijonov.

Ben-Hur je smatral obe za mrtvi ter se je bil polagoma spoprijaznil s to mislijo. Dasiravno pa je nosil v srcu žalost po njima, so tam vendar drugi nameni, drugi občutki bili zatrti prvotno bolest.

Sedaj ni verjel lastnim očem.

„Amra, ali sta to moja mati in Tirza“, je vprašal Egipčanko.

„Da, oni sta!“

„Najdražja mati! Sestra! To sem jaz!“ je zaklical, dirjajoč z razprostrtimi rokami k njima.

Hoteli sta se mu vreči v naročje. Toda vdova se je nakrat umaknila.

„Stoj! Nečisti! nečisti!“ je zaklicala.

A ta klic se jej ni izvil iz prs iz navade, marveč vsled materinske skrbi in bojazni — češ, ko bi v njuni obleki vtegnil še ostati sled bolezni.

Juda pa se ni zmenil za to.

Čez trenutek so vsi trije, po tako dolgi ločitvi, vzajemno se objemajoči, prelivali solze radosti.

sano osebno dohodarino in plačarino, ki se jim v to svrhu vsakoletno prijavljajo;

f. 5% davščina od hiš. davka prostih radi zidanja ima se v onih rokih kakor hišno-najemni davek t. j. v Trstu in okolici 1. marca, 1. junija 1. septembra in 1. decembra, zunaj Trsta pa prvega vsakega meseca naprej plačati.

Kdor navedenih neposrednih davkov z državnimi dokladami vred ne plača najpозnejše v 14 dneh po preteku roka, določenega za poravnanje vsakega teh davkov, je dolžan plačati zamudne obresti, če preseže posamezni redni davek z državnimi dokladami vred za vse leto 50 gld.

Zamudne obresti se računajo od dneva sledečega: roku za vplačevanje do dne plačila tako, da pride po 1²/₁₀ kr. na vsaki sto goldinarjev vsaki dan, kar se dolžnim davkom vred potirja.

Slednič se opozarjajo plačevalci še na sledečo določbo §. 5 zakona z dne 9. marca 1870. drž. zak. št. 13: „Če bi se o začetku novega davčnega leta še ni bil mogel dolžni davek za to leto posamnim davkoplačevalcem stalno predpisati, naj se davki za ustavno dovoljeni čas plačujejo v znesku, predpisanem za preteklo davčno leto, dokler se ne odmerijo novi davki, v katere je potem vsledi že izvršena plačila.“

100 gld. — Prav lepo se zahvaljujem vsem bližnjim in oddaljenim dobrotnikom, kateri so mi pripomogli, da se morem šteti med usta novnike „Solsk. Doma“. — Vošim veselo novo leto vsem podpirateljem ter prosim nadaljnjega obiska mojega doma.

Se priporočam vsem tudi z novim letom v nadi, da bi se ne jezil nikdo, ako bom še nadležen!

Na svidenje! Fo nov zamorec, na Solkanski cesti.

Surovost laške mladine. — Poroča se nam: „Pisal sem Vam že, kako preganjajo slovenske otroke v Gorici. Nedavno pa mi je bila dana prilika, da se bolj opazovati surovost laških otrok. — Šel sem na sprehod na Kostanjevico. Tu zagledam nebroj laške mladine okoli nekega slovenskega slepeca. Metali so kamenje vanj, pljuvali ga in zmerjali: sklaf. — Vhugi slepec se je sveda branil, kolikor je mogel, tekel za njimi in pri tem padel v obcesini jarek. To je bilo pravo veselje za peklenško družalo! Začeli so ga suvati in... (ne gre mi iz peresa. Nesramno!) Pravična jeza me je zgrabila, povzdignil sem palico in razpršil satansko sodrgo. Med tem se je sprivil nesrečni slepec iz jarka, sedel in se začel britko jokati. Milo se mi je storilo pri srcu; stopil sem k njemu, ga obdaroval in tolažil. — Da tako je z laškimi otroki v Gorici! Odrasle izživajo s strupenimi priimki, slovenske otroke preganjajo s kamenjem, s pračami, pilami in — se slepec ni varen pred njimi, slepec, naj-nesrečnejša stvar na svetu! Potem pa se še hvalijo s svojo „educazione!“ Infamna ta „educazione!“ Da bi jih slišali, kako so pri gori navedenem početju kleli, da me je pretresalo.“

Goriski Slovenec.

Nov pojav „avite culture“.

S potovanja. — Poroča se nam: V četrtel jutraj pred prazniki se je neki goriski delavec ustavlil v vlakom v Ljubljani. Tu zahteva v restavraciji črne kave. Ko je naročeno vdobil, poprosi pri sosednji mizi, če sme kruha vzeti. Poglej, ti sosedje začnejo mrmrati v ljubi italijanščini — misleci, da jih nikdo ne razume — nad tem delavcem in rekli so mu med seboj: divjak, sklaf... Delavec pa je vse razumel ter jim je pošteno v italijanščini odgovoril in povedal v nemščini tudi vse gospodinji. Mislili so, da je sklaf tako zabiti kot Italijan. Tu je pokazal Slovenec-delavec kar v hipu da je več 3 jezikov, Italijani pa so pokazali zopet kos svoje surovosti in neotesanosti.

„Draga moja“, je rekla vdova, ko je preslo prvo ganutje. „Začnimo novo življenje s tem, da damo čast Onemu, ki nam jo je vrnil.“

Padli so na kolena, in mati je odmolila zahvalni psalm. Tirza je ponavljala za njo besede molitve, in tudi Ben-Hur jih je šepetal, toda on ni bil prenavzel s tako živo vero, nego oni dve. A ker je davno zaupanje do matere oživel v njegovem srcu, je vprašal:

„V Nazaretu, kjer je bil ta mož rojen, pravijo, da je on tesarjev sin. Za koga ga smatraš ti?“

Odvrnila mu je, kakor pred kratkim Nazarencu.

„Verujem, da je to Mesija.“

„A od kod ima moč, delati čudeže?“

„Ali jo je že kedaj zlorabil?“

„Nikdar!“

„V tem tudi išči odgovora. Ta moč mu je dana od Boga.“

Ben-Hur se je zamislil. On bi bil v tesarjevem sinu rajše videl zmagovalca, nego čudodelnika.

Preprosta stvar — mati se je prva spomnila skrbij vsakdanjega življenja.

„A kam se naj podamo sedaj?“ je vprašala Judo.

Zdrnil se je iz svoje zamislenosti. (Dalje pride).

Kronska veljava. — Na železnica se od 1. t. m. naprej računa le po kronah in vinarjih. O pošiljkih se vrednost odsej mora torej označiti le po novi veljavi.

Društvene vesti.

Silvestrov večer v Čitalnici se je izvršil, kakor navadno, v splošno zadovoljnost. Dvorana je bila polna občinstva, a prišlo bi ga bilo izvestno še več, da ni dež bas, na večer neizrečeno lil. Na večer smo slišali petje čitalniških gg. pevki in pevcev, tamburanje, igro, ki je bila prav dobra, igrali smo tombolo ter se končno poslovili od starega leta in „strbunknili“ v novo.

Da se naše gg. pevke in pevci potrudijo vselej, rešiti svojo nalogo, kar mogoče povoljno, je stara, dognana reč, in to smo videli tudi na Silvestrov večer, ko so želi pri več točkah splošno odobravanje in so morali nekateri ponoviti. Tamburice so na splošno vedno bolj in bolj priljubljene. Zato želimo tudi gg. tamburam vstrajanja in napredka. Veliko smeja je obudil komični nastop tamburasev na odru, ko so udarali in svirali, a ne na tamburice, te več na palice itd. ter skontavali s peljem. Nastop se je moral ponoviti.

Igra je bila prav dobra in se je izvršila v zadovoljnost udeležencev, udeležencev moža ter se bolj udeležencev strica — „zanikerneža“, kakor tudi v splošno zadovoljnost prisostvujočega občinstva. Posebno je ugajal stric (g. Klavžar).

Po tomboli, ki je dala več dobitkov, je nastopil g. Klavžar na odru ter govoril o novem letu. Njegov govor je bil sprejet z odobravanjem, nakar so si navzoči voščili veselo novo leto.

Vabilo na redni občni zbor kolesarskega društva „Gorica“ dne 10. januarja 1899. v hotelu „Union“ ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Potrditev zapisnika poprejšnjega običnega zbora. 2. Odobrovanje poročila v svojem delovanju in gibanju društva v preteklem društvenem letu. 3. Poročilo denarničarjevo, katero sta poprej pregledala in potrdila pregledovalca. 4. Določilo o uporabi društvenega imetja. 5. Določilo letnih doneskov pravih in podpornih udov. 6. Potrditev in razglasitev odborove določbe glede društvene oprave in znamenja. 7. Potrditev, oziroma sprememba voznega reda. 8. Prememba pravil. 9. Volitev predsednika imenoma in skupno 7 odbornikov z listki ali pa s soglasnim vsklikom. 10. Volitev dveh pregledovalcev računov za prihod. 11. Izbrava društvenega shajališča. 12. Slučajni predlogi, ki so bili pisмено naznanjeni najmanj 3 dni pred običnim zborom. — Prvi društveni večer bode v novih prostorih hotela „Union“.

V Gorici, dne 18. decembra 1898.

A. Gabršček,
predsednik.

Društvo „Slovenska zveza“ v Št. Petru bode imelo dne 8. januarja t. l. ob 4. uri popoldan v društvenih prostorih redni občni zbor, h kateremu se vabijo udje.

„Slovenska Čitalnica“ v Gorici je imela dne 23. pr. m. svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vdeležba je bila povoljna, a želelo bi se, da bi bila v prihodnje še živahnejša, kajti to je edini dan, ko se zbero vsi udje, ter povedo svoje želje in težnje. Po kratkem nagovoru g. predsednika, je prečital g. tajnik letno poročilo o delovanju odbora v minoletem društvenem letu. Pazljivo in z zanimanjem so sledili gg. poslušalci besedam g. tajnika, ki je v kratkih potezih naslikal gibanje društva v minoletem letu z besedami:

Slavni zbor!

Z mirno vestjo in z nekakim zadoščenjem stopa danes čitalniški odbor pred Vas, p. č. gg. društveniki, da Vam, da račun o svojem delovanju za Čitalnico, katere usodo ste mu poverili na zadnjem običnem zboru v preteklem letu.

Z vso resnostjo se je lotil novo izvoljeni odbor, da vkrene vse potrebno, da se oživi zopet društveno življenje Čitalniško, ki je neki čas tedaj bolj pojemalo.

In pritrđiti mora vsakdo, da se je to čitalniškemu odboru posrečilo, kar največ mogoče z ozirom na tok časa in na nedostatne čitalniške prostore.

Veliko privlačilo moč ima zlasti društveni biljard, okoli katerega se zbira dan na prav obilno število gg. društvenikov.

Pred vsem pa je treba tu poudarjati vzgledno poštenega delovanja gospoda Mercine, čitalniškega prevodilca, ki z nemorno vneto poučuje krepak ženski in moški zbor v petju trikrat na teden, in to povsem brezplačno.

Toliki poštenosti se mora čuditi vsak in Čitalnica si lahko čestita, da ima tako poštenega prevodilca!...

Korak je torej storjen!

Upajmo, da hode to novo življenje čedalje bolj in bolj cvetati!

Na zadnjem običnem zboru 18. dec. 1897. je bil izvoljen ta-le odbor: predsed. g. F. Vodopivec in odborniki gg. Santel, Mercina, Sajevic, Blažon, Lasič, Ivančič, Premrou, namestnik gg. Sivec, Fras, Gvajc. Vsled preselitve je izstopil tekom leta g. Jvančič, prevzel je njegovo mesto g. Sivec. Sej je imel čitalniški odbor 18.

Društveniki steje danes čitalnica 138, namreč 118 rednih, 20 vnanjih.

Neizprosna smrt nam je vgrabila več dolgoletnih in zvestih članov tako gg. Kancleja, Baderja in monsig. A. Marušica, ki je bil tudi ustanovitelj naše čitalnice in zvest društvenik do nagle svoje smrti, nevpoginjsi se nobenemu terorizmu. Dasi smo videli odpadati obilo članov vsled zunanjega vpliva, zlasti med gg. svečeniki, oni se ni vdal nikakršnemu pritisku in je redno pohajal bralno sobo in sploh podpiral društvo. Zatorej blag mu spomin! Naj bi našel vedno posnemovalcev!

Kar se dostaje denarnega gibanja poročal Vam bode g. denarničar; tu bode le omenjeno, da znašajo dohodki gld. 2647-75 $\frac{1}{2}$, troški pa 2487-87

tedaj prebitek gld. 159-88 $\frac{1}{2}$,

in jedna hranilna knjizica s „ 15-85

Kar se tiče društvenih veselice, se je držal odbor v pustu starega reda ter priredil več domačih plesnih zabav in vaj, pa običajni ples.

Zabave in plesi so bili dobro obiskani. Kar pa je bilo nenavadno, pa je to, da je priredil odbor dve jako obiskani besedi.

Da se je to moglo izvršiti, gre vsa hvala nevtrudnemu g. Mercini, čitalniškemu pevovodji, in gg. pevkam in pevcem, pa igralcam in igralcem, ki so vsi v splošno zadovoljstvo rešili svoje vloge.

Časopisov je bilo na razpolago okrog 40 v raznih jezikih.

To je v kratkih potezih moje poročilo o delovanju čitalniškega odbora, svestega si, da je storil, kar mogoče, in želečega, da bi se to vse nadaljevalo v razvoj naše Čitalnice.

Zbor je z veseljem odobril tajnikovo poročilo.

Poročilo g. denarničarja je pokazalo, prebitka v znesku gld. 165-74.

Konečno se je volil nov odbor za društveno leto 1899. Predsed. je bil izvoljen F. Vodopivec, ces. svetovalec.

Po končanem običnem zboru so si razdelili novi odborniki v prvi odborovi seji posamezne posle kakor sledi: G. A. Santel podpredsednik, g. Andrej Lasič, tajnik, g. Miroslav Premrou, taj. nam., g. Ivan Mercina pevovodja in gospodar, g. Fran Sivec, igrovodja, g. Ivan Kranjec, plesovodja, g. Ferd. Sajovic, denarničarjev namestnik.

Razgled po svetu.

„Wiener Ztg.“ objavlja cesarsko ročno pismo do ministerskega predsednika grofa Thuna, s katerim se določa, da kvotno razmerje za leto 1899. ostane ne izpremenjeno. Nadalje objavlja „Wiener Ztg.“ cesarsko naredbo na podlagi § 14. državnih temeljnih zakonov o podaljšanju carinske in trgovinske zveze z Ogersko in razmerja do avstro-ogerske do 31. decembra 1899.; nadalje cesarsko naredbo o centralnem računskem zaključku za l. 1898. kakor tudi o trimesečnem proračunskem provizoriju.

Klub slov. dež. poslancev štajerskih je dne 29. pr. m. izdal posebno izjavo, s katero prosi, naj slovenska krščansko-narodna zveza z odločnostjo zahteva nemudno garancijo izpolnitve vsaj do sedaj od kluba c. kr. vladi naznanjenih zahtev ter pričakuje, da vsaj slovenski zastopniki iz vladnega odgovora nemudoma izvajajo potrebne posledice, ker do sedaj ni bilo opaziti, da bi bila vlada ugodila kateri izmed teh opravičenih zahtev, marveč živo se občuti, da se v vseh c. kr. notranji vladi podrejenih ministrskih resortih in posebno še v resortu naučnega ministerstva nadaljuje dosedanj sistem zatiranja slovenskega življa na štajerskem.

Amnestija v Italiji. — Amnestija gledé na znane izgrede v Milanu in drugodi v lanskem letu je bila torej v poslednjem času vendar proglašena. Vsi oni, ki so bili obsojeni v ječo za manj kakor 2 leti, so popolnoma oproščeni, drugim pa so se kazni znižale za 2 ali 3 leta. Amnestija ni napravila nobenega posebnega utisa, ker je le površna. Dva poslanka socialistov, ki sta bila obsojena na 12 let ječe, ostaneta še dolgo v zaporu.

Ruski car Nikolaj pride — kakor trdijo poročila — meseca marca t. l. na Dunaj, da obišče cesarja. Morda bo smatrali obisk kot daljni korak k približevanju med Avstrijo in Rusijo — daljni korak k onim, ki so bili v preteklem letu v tem pogledu že storjeni.

Z Dunaja namerava ruski car odpotovati v Rim.

Razgled po slovanskem svetu.

Deželni zbor tržaški bo imel danes zvečer sejo. Med drugim bo slavni deželni zbor tržaški protestoval proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu, kakor čitamo v „Piccolu“. Na vsak način ga hočejo strnoglaviti ter postaviti v Pazinu laški gimnazij!

Ali se jim to posreči?

„Piccolo“ od sobote je bil raznesel v svet brzojavno vest iz Pazina, da so dobili tam sporočilo o namenu deželnega odbora, ustanoviti v Pazinu italijanski gimnazij na deželne troške. In ta vest je po lažnjivem „Piccolu“ vzročila velikansko veselje v „laškem“ Pazinu! Resnica je pa baš obratno, kakor kaže prejšnji sestavek.

Zavod sv. Nikolaja. — Ustanovljen v proslavo 50-letnice vladanja Njeg. Vel. presvetlega cesarja Franc Jožefa I. v Trstu, ulica Stadion št. 19, razpoložljiva tako okrožno vsem županstvom slovenskih pokrajin.

Letos, ko vse tekmuje, kako praznovati pedesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva našega presvetlega cesarja Frana Josipa, kate-rega želja je, naj se praznuje Njegova petdesetletnica ne s hrupom in šumom, pač pa z dobrotelnimi rečmi, žele tudi tržaške Slovenke pokazati svojo vdanost ter vstreti plemeniti želji plemenitega vladarja.

Nadele so si nalogo, vstanoviti zavetišče za brezposelne služkinje.

Komu ni znano, koliko naših mladenk prihaja vsako leto v mesto, iskat si zaslužka? In vse te so prepuščene samim sebi ter nimajo izvemsi male izjeme, nikogar, da bi jim svetoval ter jih ščitil bred pretečo nevarnostjo. Kam se hoče obrniti ubogo, nevedno deklet, došlo z dežele v mesto med neznanje, tuje ljudi? Komu hoče zaupati, koga hoče vprašati za svet, ko se nihče ne briga za njo? Ako pride dobrim gospodarjem v roke, je srečna, kaj pa, ako pride v roke brezvestnim in brezvernim ljudem, kateri jo oropajo vere in sramožljivosti? Padla je, ker ni imela nikogar, da bi jej svetoval, jo svaril. Koliko solz so že pretečili stariši zaradi takih zapuščenih deklet? Koliko sramote in stroškov so imele občine zaradi njih?

Da se pride temu zlu v okom, so zasnovale tržaške Slovenke zavetišče, kjer se vsprejemajo devojke, došle z dežele, oziroma take, ki so začasno brez službe. Tu so preskrbljene z vsemi potrebščinami proti mali odškodnini 25 nvč. na dan za hrano, katere se v slučaju potrebe da tudi brezplačno. Vrh tega se dekleta poučujejo v ženskih opravilih sploh ter navajajo k strogo moralnemu življenju in stidljivosti. V slučaju potrebe bode zavetišče obveščalo stariše o vedenju njihovih hčera, če to ni mogoče, pa dolična županstva. Skrbni se tudi, da se jim preskrbi dobre in vestne gospodarje ter pazi, da ne zajedejo na slaba pota.

Zavetišče je pričelo delovati z mesecem septembrom t. l., a doseglo je že lepe uspehe; vsprejelo je namreč do danes že čez 50 brezposelnih služkinj v svojo oskrb. Prišlo se je tudi na sled takim brezvestnim podležem, ki preže posebno na slovenska neomadeževana dekleta ter jih dovajajo, ali vsaj skušajo dovajati v zloglasne liše.

Že iz povedanega je razvidno, kolike važnosti je ustanovljeno zavetišče in to ni samo za v Trstu nahajajoča se slovenska dekleta, marveč tudi za dolične roditelje in občine, kakor tudi za splošni narodni živelj.

Da hode mogel ta prekornisti zavod uspešno izvrševati svojo nalogo, treba mu je vsestranske pomoči, posebno sedaj v začetku njegovega obstanka; zategadel obračamo se do vseh slavni županstev po širni domovini s prošnjo, da nas blagovolé podpirati, bodisi da pristopijo v zavod kot vstanovniki z doneskom 20 gld., ali pa z manjšimi doneski kot podporniki.

To bi bila za županstva le majhna žrtev, a zavodu pomoč v dosego njegovega namena.

Trdno upajmo, da naša prošnja ne bode zaman, bilježi se udani O d b o r.

„Hrvatska Sloga“ na Sušaku je začela z novim letom izhajati vsaki teden. Simpatički pisanemu listu želimo najlepši razvitek v dosego njegovega namena: sloge!

Protli hrvatskemu gimnaziju v Pazinu se gonja nadaljuje. Italijani upirajo vse svoje moči, da bi strnoglavili nameravani hrvatski gimnazij v Pazinu. Spravilo se je res nekaj protestov na dan, ali tisti protesti so malo vredni, dokler se Pazin sam ne oglasi. — In zdaj, začelo se je delati na to, da bi protestoval tudi Pazin. V „Edinosti“ od sobote čitamo:

Vsled vspodbujanja in na željo deželnega odbora istrskega se je upravni odsek danes nenadoma sklical v izredno sejo, da v navzočnosti navlašč za to semkaj doslega deželnega odbornika protestuje proti osnutju hrvatskega gimnazija v našem mestu. Sejo so morali odložiti vsled navala ogorčenega ljudstva iz mesta in okolice.

Hrvatski gimnazij je torej spodtika vsega italijanstva v primorskih pokrajinah! O teh spoddtikah, ki so le nadaljevanja lopovščin od strani sinov „avite culture“, se ne splača dosti več govoriti. Vprašanje je le, kako bo postopala vlada nasproti italijanskim spletkam! Ali vlada ostane pri svojem prvotnem sklepu, ustanoviti hrvatski gimnazij v Pazinu, ali se morda uda italijanskim sleparijam? V tem slučaju ima priliko pokazati, ali hoče napraviti mir na jugu ali ga noče, ali hoče še nadalje podpirati Italijane v škodo Slovanom in v posebno škodo samej sebi? Tu bomo videli, ali se sploh se smemo kolkaj zanesti na obljube in „garancije“ osrednje vlade, ali moramo končno uvideti, da vlada je sovražna nam ter da si moramo pomagati le sami, s svojimi združenimi močmi!

„Naša straža“ bo imela 4. t. m. ob 3 $\frac{1}{2}$ popoldne v mestni dvorani ljubljanski prvi sestanek odbornikov. — Dal Bog obilo sreče! Rojaki, pristopajte v obilem številu!

Zmaga pravice. — Boj za enakopravnost slovenskega jezika na višem sodišču v Gradcu je končan. Dne 29. pr. m. se je vršila prvič po znanem sklepu najvišjega

sodišča v Gradcu razprava v slovenski pravdi. Dosele je zastopnik tožencev, dr. J. Hrasovec iz Celja, ki je brez ovire govoril v slovenskem jeziku in so bili tudi njegovi predlogi zapisani v slovenskem jeziku.

„Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju je razposlala te dni vsem posojilnicam, ktere so nje člani, naslednjo okrožnico:

Slavno načelstvo!

Pri sestavljanju letošnjega „Letopisa“, kateri v kratkem izide, zasledili smo v računskih zaključkih raznih posojilnic za leto 1897. marsikatero napako.

Neobhodno potrebno je, da se v bodočih računih take napake polagoma odpravijo. Vendar pa tako delo ni povsod tako jednostavno, zlasti če se vlečejo pomote v računih že po več let in so se izdelovali zadnji računi vedno na podlagi poprejšnjih.

Vsled tega Vas pozivljamo, da izdelujete računске zaključke v bodoče po vzoru, kakoršnega smo priobčili v lanskem „Letopisu“ in katerega ponavljamo v letošnjem letniku vnovič, ker smo se prepričali, da isti popolnoma zadostuje. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi ne smele one posojilnice, katerih obseg in delokrog je že bolj razvit, izdelovati računskih zaključkov in letnih poročil v obširnejšem slogu.

Upamo, da ste z nami vred prepričani, da mora biti poslovanje domačih denarnih zavodov povsem uzorno, osobito pa morajo biti za javnost namenjeni računi, katere je predlagati po zakonu tudi davčni in politični gosposki, popolnoma pravilno sestavljeni. Da pa bodo toraj naši letni računi vedno bolj popolni in uzorni, ter da postanejo tudi kolikor mogoče jednolični, je treba, da se isti izdelujejo po naših navodilih, tembolj, ako nimajo posojilnica doma strokovnjaka, kar zlasti na deželi ni povsod mogoče.

Naravnost nedopustno je pa, in naša naloga je preprečiti, da bi bili računi tako sestavljeni, da je iz njih samih razvidna kakor koli, če tudi najmanjša nepravilnost.

Napačna bi bila toraj sramožljivost nam nasproti, ker smo vendar poklicani, Vam v vsakem oziru pomagati v Vašem domoljubnem delovanju, osobito pa, kar se tiče poslovanja in v prvi vrsti javnega računa. Saj je vendar veliko večja sramota, z napačnim računom stopiti pred svet, kateri se začenja vedno bolj zanimati za naše posojilništvo, katero mu vedno bolj v oči bode, kakor pa nas poklicati na pomoč pri težavnem, nenavajenem delu, kateremu bode pač brez vsacega pouka na podlagi lastnih izkušenj izmed stotih komaj jeden povsem kos.

Če bi Vam toraj sestavljanje letnega računa povzročalo težkoče, blagovolite nam to naznaniti, da odposljemo k Vam svojega revizorja, da Vam napravi račun na podlagi knjig in Vam sploh vse pojasni, kar bi Vam utegnilo biti gledé poslovanja v obče, osobito pa glede sestave računa nejasno.

Jubiljejni darovi družbi sv. Cirila in Metoda: Poslali so dalje med drugimi: Iz Hrušice pri Podgradu 5 gld. 36 kr., in sicer so darovali gg. dekan Rogac in kapelani Logar, Klun in Strnad po 1 gld., nadučitelj Vajšel in S. J. po 50 kr., drugo pa Mohorjani in tarokisti. — „Goriški tiskarni“ zbirko 10 gld. 50 kr., podarjeno od sarajevskih Slovencev, zbranih na „Odičevem“ večeru. — Vsem velikodušnim darovalcem vesele božične praznike, ter mnogo sreče in blagoslova v novem letu!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Franz Wilhelma odvajajoči čaj

od Frana Wilhelma, lekarnarja v Neunkirchenu, Nizje-Avstrijsko, se dobiva v zavojih v vseh lekarnah zavej po gld. 1.

Kdor hoče piti čaj, ker boleha n. pr. na kostni, revmatizmu ali sicer na kaki drugi zastareli bolezn, naj tekom osmih dni vsaki dan en zavoj vkuha z litrom vode na pol litra, preceedi vkuhani čaj in naj izpije polovico zjutraj na tešče in zvečer polovico mlačno. — Ako je bolezen trdovratna, naj se pije čaj trajno, dokler ne bo odpravljena bolezen. Kar se čisto ne doseže ni jednim celim paketom, a ko je odstranjena globoko ukoreninjena bolezen, je pa potem le začasno n. pr. v začetku širih letnih časov, porabiti jeden cel zavoj, s čerter se morda še nahajajoče se bolesterne tvarine odpravljajo z vodo in tudi skozi organe spodnjega telesa in se tako reši nadaljnega trpljenja. Med zdravljenjem je priporočati strogo dijetno in se izogibati takim jedlom in pijačam, ki teže želodec: mastne, slane, kisle, močno dišeče jedi, kakor tudi vživanje piva in vina ni priporočati. Med zdravljenjem se je varovati pred prehlajenjem in mokroto. I.

Štev. 858.

Op.

Razglas.

Podpisano ravateljstvo hranilnice združene z zastavljavnicco, ustanovljene po grofu Josipu Thurn pok. grofa Ivana v Gorici, naznanja da se obrestujejo vsled odloka prečistilega varstva z dne 28. t. m. št. 353. M. P. vse hranilne vloge od 1. januarja 1899. naprej po 4 $\frac{1}{2}$.

V Gorici, dne 30. grudnia 1898.

Konrad pl. Fabris
ravatelj.

